

(२) कल्पः । अथ जुहोत्यपमृत्युमप चुधमिति । पाठस्तु ।
“अप मृत्युमप चुधम् । अपेतः शपथं जहि । अथा नो अग्न
आवह । रायस्योषः सहस्रिणम् ॥ १ ॥ ये ते सहस्रमयुतं
पाशाः । मृत्यो मर्त्याय हन्तवे । तान् यज्ञस्य मायया । सर्वा-
नवयजामहे” इति । हे अग्ने ‘मृत्युं’ मरणं, ‘अपजहि’ । ‘इतः’
अस्मात्सकाशात्, ‘चुधं’ चुद्धाधां, ‘शपथं’ परकीयं शापं, ‘अपजहि’
विनाशय । ‘अथ’ तद्विनाशानन्तरं, ‘नः’ अस्माकं, ‘सहस्रिणं’
सहस्रसङ्ख्यायुक्तं, ‘रायस्योषं’ धनपुष्टिं, ‘आवह’ सम्पादय । हे
‘मृत्यो’, ‘मर्त्याय हन्तवे’ मनुष्यं हन्तुं, ‘ते’ तव, ‘ये सहस्रमयुतञ्च
पाशाः’, सन्ति ‘तान्’, ‘यज्ञस्य मायया’ । यज्ञो वै विष्णुरिति
श्रुतेः, परमेश्वरस्य मायया शक्त्या, ‘अवयजामहे’ विनाशयामः ॥

(३) कल्पः । तस्येडानुभक्षो भक्षयति भक्षोस्य मृतभक्ष
इति । तस्य पणोरिडाया अनन्तरं ग्रहभक्षो भवति तं च
भक्षयेत् । पाठस्तु । “भक्षोऽस्यमृतभक्षः । तस्य ते मृत्युपीतस्या-
मृतवतः । स्वगाकृतस्य मधुमतः । उपहृतस्योपहृतो भक्षया-
मि” इति । हे ग्रह त्वं ‘अमृतभक्षः’ अमृतवत् प्रीत्या भक्ष-
णार्हः, मम ‘भक्षोसि’ । ‘तस्य ते’ तादृशस्य तव, अंशं ‘उप-
हृतस्य’, अनुज्ञातोहं ‘भक्षयामि’ । कोदृशस्य तव, ‘मृत्युपीतस्य’
मृत्युदेवेन प्रथमं पीतस्य, ‘अमृतवतः’ अमृतसमानेन स्वादु-
त्वेनोपेतस्य, ‘स्वगाकृतस्य’ स्वाधीनत्वेन सम्पादितस्य, ‘मधुमतः’
माधुर्ययुक्तस्य, ‘उपहृतस्य’ अनुज्ञातस्य ॥

(४) कल्पः । भर्त्सयित्वा प्राणनिर्वाहनात्मन् प्रतिष्ठापयते